

רד"ק מלכים א פרק ג

ואמר כנגד אוחזי החרב גזרו ומה שלא לקחה אותו אחר שהאחרת אמרה תנו לה כי ידעה כי מרחמת עליו אמרה וחשבה כי המלך לא יתנהו לה:

מצודת דוד מלכים א פרק ג

גזרו - מתוך דבריהן הכיר המלך בחכמתו הדין עם מי ואמר להיושבים לפניו שכן הוא האמת שהאחת גנבה הילד החי ולאמת דבריו עשה הבחינה:

שו"ת רדב"ז חלק ג סימן תרלד

שאלת ממני ידיד נפשי על המשפט ששפט שלמה הע"ה בין שתי הנשים זונות דכתיב וישמע העם את המשפט אשר שפט וכו' ומה החכמה היתרה שיש במשפט הזה אין זה כי אם תחבולה מן התחבולות ויש בזמננו מי שיודע לעשות תחבולות כאלה וזולתם. ואין לומר מפני שיצאת בת קול ואמרה היא אמו ולפיכך יראו ממנו מפני שמן השמים מסכימים עמו שהרי הכתוב מעיד כי מפני המשפט יראו ממנו ולא מפני הבת קול:

תשובה יפה שאלת וכבר קדמך ר' יצחק אברבנאל ומה שתירץ אינו נכון בעיני תדעהו מספרו אבל מה שנראה לי כי המלך שע"ה הכיר את אם הילד מכמה בחינות חדא שהכיר פרצוף הילד החי דומה לפרצוף האשה אשר תובעת אותו ופרצוף הילד המת דומה לפרצוף האשה אשר בידה הילד החי עוד הכיר את טבע האשה התובעת שהיא קצת התנועה זריזה וזהירה ולא שכבה על בנה ואת האשה האחרת הכיר בה הפך זה ושפט בדעתו כי המת בנה של זו. עוד מסתמא שאל את עניינם ואמרו לו שזו שומרת יבם אשר הבן החי בידה ואמר בודאי אין אשה רוצה לטרוח להניק את מי שאינו בנה אם לא לשום תכלית של הנאה כי אין הטבע מסכים על זה כלל ולפיכך דן מדעתו כי אשה זו רוצה בילד החי אעפ"י שאינו בנה להפטר מן החליצה ומן היבום אבל האשה אחרת אם איתא דמת בנה מה לה לתבוע את בן חבירתה לטרוח עליו ולהניקו ללא תכלית וסבה ועל כן שפט המלך שזה בנה ואמר לעומדים אצלו זה בנה של זו וזה בנה של זו ולברר הדבר שיאמינו שכך הוא עשה התחבולה הזאת להבחין הדבר ועל כן ידעו כי אמת אמר המלך בתחלה וזהו וישמע העם את המשפט כי המלך שפט כן בתחלה ואח"כ עשה הבחינה ועל כן יראו כי אמרו המלך ידע כל מצפוני לב מתוך דעתו וחקירתו והכרתו ואעפ"י שלא נזכר זה בכתוב בהדיא דרך הכתוב לקצר ואפשר לדקדק כן מדקאמר ותעמודנה לפני המלך שנראה [מיותר] לגמרי אלא בא לומר שעמדו לפניו זמן מה ונסתכל בהם והכיר המשפט קודם שידברו... א"נ יש להשיב כי שלמה הע"ה היה נער וחכמה גדולה היתה זאת בחיק מי שהוא קטן בשנים וכן כתוב ואנכי נער קטן לא אדע מצאת ומבוא. והנראה לע"ד כתבתי. והראשון עיקר:

מדרש תהלים מזמור עב

ויאמר המלך גזרו את הילד החי לשנים. התחיל פיו נובע חכמה ואמר צפה הקב"ה שהדין הזה עתיד לבוא לפני, לפיכך ברא לאדם הזה שתי עינים, שתי אזנים, שני נקבי חוטם, שתי ידיים ושתי רגלים, התחיל לומר גזרו את הילד הזה החי לשנים, אמר ר' יהודה ב"ר אלעאי אילו הייתי שם פיקרין הייתי נותן על צוארו, לא די האחד שמת, אלא שצוה לשני שיגזרו, כיון שראו סנקליטין שלו התחילו אומרים אי לך ארץ שמלכך נער, ולא עשה, כיון שאמר תנו לה את הילוד החי והמת לא תמיתוהו יצתה בת קול ואמרה היא אמו כיון שראו כך אמרו אשריך ארץ שמלכך בן חורים